

відбиває поширення птахів у дуже мозаїчному урбанізованому середовищі, оскільки в один навіть дрібний квадрат при механічному поділі території завжди попадає кілька різних біотопів.

Цілком новим і якісно досконалішим підходом при складанні атласів поширення та чисельності птахів міст є картування фауни по біотопах, коли обліки проводяться в різних за площею окремих біотопах. Такий підхід використано при складанні атласів Варшави (Luniak et al., 1991) і Львова (Bokotey, 1996), які зараз знаходяться в друці.

Якщо раніше в зоогеографії широко використовувався метод порівняння видових списків, то тепер ми маємо повидові карти сезонного поширення птахів певного масштабу. Нагромадження досвіду картування поширення та чисельності птахів за однією методикою сприяє проведенню зоогеографічного аналізу фауни птахів Європи на цілком новому рівні та впровадженню системи моніторингу за популяційними змінами та структурою окремих ділянок або цілого ареалу різних видів.

Застосування єдиних методик створило найкращі умови для подальшого проведення моніторингу за змінами ареалів птахів на регіональному, національному та континентальному рівнях. Простота і загальна доступність методик для широкого кола орнітологів-аматорів дає надії на реальне застосування і продовження польових робіт у майбутньому.

Про чисельність хижих птахів в Україні

І. Горбань, В. Грищенко, В. Ветров, С. Костін, В. Пілюга

Львівський державний університет ім. І. Франка, Канівський природний заповідник, Луганський педагогічний університет, Державний Нікітський ботсад, Одеський зоопарк

Спроби оцінити чисельність хижих птахів в Україні стосувались переважно рідкісних видів, що занесені до національної Червоної книги (Щербак, 1994, Ветров, 1994, Стригунов, 1994). Монографія по хижих птахів із серії "Фауна України" теж не включала огляду загальної чисельності всіх видів, а тільки деяких (Зубаровський, 1977).

Перша спроба оцінити чисельність хижаків в Україні зроблена під час реалізації загальноєвропейської програми оцінки тенденцій у популяціях птахів (Tucker et al., 1994). Від українських дослідників до цієї програми надійшло надто мало даних. Частина території країни і далі залишається невивченою. Однак, для багатьох видів дані, що потрапили у книгу "Birds in Europe" (1994), були значно занижені через брак достовірних матеріалів.

Внаслідок трирічних семінарів та дискусій протягом 1996-98 рр., авторами виносяться на обговорення нові дані про чисельність хижих птахів в Україні, які порівнюються з попередніми, що представлені у книзі "Birds in Europe". У цьому повідомленні ми не обговорюємо результатів проведеної роботи але сподіваємось на доповнення та критичні зауваження.

Дані про сучасний стан чисельності хижих птахів в Україні

№	Вид	Birds in Europe	Тренд	Наші дані
1	<i>Pernis apivorus</i>	320-350	-1/1988	1.300-2.500
2	<i>Milvus migrans</i>	650-700	-2/1988	2.500-5.000
3	<i>Milvus milvus</i>	5-8	-2/1988	(10-16)
4	<i>Haliaeetus albicilla</i>	40-45	+1/1991	45-50
5	<i>Neophron percnopterus</i>	1-2	-2/1986	?
6	<i>Gyps fulvus</i>	1-4	-2/1986	1-4
7	<i>Aegypius monachus</i>	6	-2/1990	6
8	<i>Circaetus gallicus</i>	30-40	-1/1988	80-110
9	<i>Circus aeruginosus</i>	-	-	7.000-12.000
10	<i>Circus cyaneus</i>	10-15	-2/1988	15-30
11	<i>Circus macrourus</i>	10-17	-2/1986	5-10
12	<i>Circus pygargus</i>	200-240	-1/1989	900-1.400
13	<i>Accipiter gentilis</i>	-	-	3.000-6.000
14	<i>Accipiter nisus</i>	-	-	2.200-4.000
15	<i>Accipiter brevipes</i>	1.000	?	100
16	<i>Buteo buteo</i>	-	-	14.000-23.000
17	<i>Buteo rufinus</i>	40-50	0/1980	10-20
18	<i>Aquila pomarina</i>	200-250	0/1980	180-300
19	<i>Aquila clanga</i>	40-50	-1/1988	60-110
20	<i>Aquila nipalensis</i>	1-5	-2/1980	(1-2)
21	<i>Aquila heliaca</i>	40-50	-2/	40-47
22	<i>Aquila chrysaetos</i>	6-8	-1/1988	6-8
23	<i>Hieraaetus pennatus</i>	20-24	-2/1988	200-280
24	<i>Pandion haliaetus</i>	1-5	-2/1988	(5-10)
25	<i>Falco naumanni</i>	(200-300)	-2/	(10-20)
26	<i>Falco tinnunculus</i>	2.800-3.500	-1/1988	7.800-13.000
27	<i>Falco vespertinus</i>	400-600	-2/1988	6.000-11.000
28	<i>Falco subbuteo</i>	-	-	1.500-2.400
29	<i>Falco cherrug</i>	(120-150)	-1/	(80-120)
30	<i>Falco peregrinus</i>	(1-12)	-2/1984	(1-2)

Про живлення дятлів соком дерев

М. Гресчук, І. Горбань

*Державний природознавчий музей НАН України,
Львівський державний університет ім. І. Франка*

Трофічні зв'язки та живлення дятлоподібних *Piciformes* у Східній Європі досліджені досить широко. Найгрунтовніше вивчений кормовий раціон та кормодобувна поведінка звичайного дятла *Dendrocopos major* (Дементьев, Гладков, 1951, Гладков, 1970, Иноземцев, 1978, та ін.). Однак, ми звернули увагу на те, що навесні дятел звичайний використовує явище активного руху соку в різних породах дерев. Найчастіше це явище спостерігалось в

Західне відділення Українського орнітологічного товариства
Прикарпатський університет ім. В. Стефаника
Державний природознавчий музей НАН України
Івано-Франківський краєзнавчий музей
Івано-Франківська обласна організація
Українського товариства охорони природи

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПТАХІВ

Матеріали VII наради орнітологів Західної України
присвяченої пам'яті Володимира Дзедушицького
/22.06.1825 – 18.09.1899/
(м. Івано-Франківськ, 4-7 лютого 1999 р.)

4-7 лютого 1999

м. Івано-Франківськ

Львів – 1999